

Udskriftsdato: 21. december 2025

UDT nr 10782 af 06/04/2005 (Gældende)

Udtalelse afgivet af Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 780.2

Udtalelse afgivet af Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling

J.nr. 780.2

En retshjælpsorganisation påstod, at en privat rengøringsvirksomhed, som yder hjemmehjælp efter aftale med Københavns Kommune, var villig til at efterkomme kunders anmodning om kun at blive betjent af ansatte med dansk etnisk baggrund. På baggrund af sagens oplysninger lagde Klagekomitéen til grund, at rengøringsvirksomheden ikke kunne anses for at have handlet i strid med forbudet mod direkte forskelsbehandling efter lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. § 2, stk. 1. Sagen gav Klagekomitéen anledning til generelt at udtale, at en virksomhed handler i strid med forbudet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, hvis virksomheden efterkommer en kundes anmodning om kun at blive betjent af ansatte med dansk etnisk baggrund.

Ifølge en artikel bragt i et dagblads netavis var det muligt at bestille "hvid rengøringshjælp" ved rengøringsvirksomheden A. Baggrunden for artiklen var en retshjælpsorganisations telefoniske henvendelse til rengøringsvirksomheden, hvor organisation under udgivelse af at have behov for hjemmehjælp havde anmodet om alene at modtage en rengøringshjælp med dansk etnisk baggrund. Ifølge retshjælpsorganisationen havde rengøringsvirksomheden A efterkommet denne anmodning. Retshjælpsorganisationen havde optaget telefonsamtalen på bånd.

Klagekomitéen udtalte, at sagens oplysninger, herunder indholdet af båndoptagelsen af samtalen mellem retshjælpsorganisationen og rengøringsvirksomheden A, ikke dannede tilstrækkeligt grundlag for at konstatere, om en ansat ved virksomheden som anført af retshjælpsorganisationen havde været villig til i praksis at efterkomme en anmodning om at få stillet en rengøringsassistent med dansk etnisk baggrund til rådighed, om end muligheden ikke bliver afvist ifølge samtalen. Rengøringsvirksomheden A kunne derfor ikke anses for at have handlet i strid med forbudet mod direkte forskelsbehandling efter forskelsbehandlingslovens § 2, stk. 1. Komitéen lagde herved særlig vægt på, at den ansattes udtalelse om, at "så kan man godt sige, ja men vi vil godt have en dansk", alene var fremkommet på grundlag af retshjælpsorganisationens opfordring hertil.

Rengøringsvirksomheden A havde under sagen givet udtryk for til Klagekomitéen, at hvis virksomheden havde efterkommet et ønske om at sende en ansat med dansk etnisk baggrund ud til en person, der anmoder herom, havde det været for at beskytte den ansatte med anden etnisk baggrund, der ellers ville blive sendt ud, mod en negativ oplevelse. Rengøringsvirksomheden A oplyste endvidere i den forbindelse, at hvis det i en sådan situation ikke var muligt at sende en person ud med dansk etnisk oprindelse, så ville kunden blive afvist og blive bedt om at kontakte et andet firma. Denne udtalelse gav Klagekomitéen anledning at bemærke, at udgangspunktet er, at en virksomhed handler i strid med forbudet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, hvis virksomheden efterkommer en kundes anmodning om kun at blive betjent af ansatte med dansk etnisk baggrund. Dette vil også være tilfældet, selv om virksomhedens motiv for at efterkomme kundens anmodning er at beskytte ansatte med anden etnisk baggrund mod en ubehagelig oplevelse.

En virksomhed må derfor i en sådan situation, uanset om det måtte være muligt at lade kunden blive betjent af en ansat med dansk etnisk baggrund, undlade at efterkomme kundens anmodning. I modsat fald vil virksomheden udøve direkte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse i strid med forskelsbehandlingslovens § 2, stk. 1.

Rengøringsvirksomheden A havde oplyst over for Sundhedsforvaltningen i Københavns Kommune, at det var blevet indskærpet samtlige af virksomhedens medarbejdere, hvordan reglerne er, og hvad der må loves og oplyses. Rengøringsvirksomheden A havde endvidere oplyst over for Klagekomitéen, at virksomheden havde indskærpet over for alle de medarbejdere, der modtager kundeforespørgsler, at disse i en lignende situation skal besvares med, at alle virksomhedens medarbejdere er dansktalende og derfor er lige kvalificerede til at udføre de pågældende opgaver. På baggrund af disse oplysninger foretog Klagekomitéen sig ikke yderligere i sagen.

Sagsfremstilling:

Den 13. april 2004 blev der bragt en artikel i et dagblads netavis, hvorefter blandt andet følgende fremgår:

"Bestil en 'hvid' rengøring

[Retshjælpsorganisation] afslører, at privat rengøringsselskab tilbyder 'hvid hjælp' til modtagere af hjemmehjælp i Københavns Kommune.

Hvis du som hjemmehjælpsmodtager ikke vil have Muhammed som rengøringshjælp, så kan du bestille danske Grethe. Du skal bare vælge ét bestemt ud af de tre private rengøringsselskaber, som godkendes og udbydes af landets største kommune, København.

"Vi taler og skriver dansk", skriver rengøringsfirmaet [A] i den reklame, som kommunen sender ud til de ældre.

Det har fået [retshjælpsorganisationen] til at undersøge, om kunder kan bestille en 'hvid hjælp.' Det kan man.

Kan vælge mellem tre selskaber

Kommunen giver ældre valget mellem de tre firmaer til halvårlig hovedrengøring for at leve op til regeringens krav om frit valg.

"Det er bagsiden af frit valg. De private leverandører leverer en vare, som kommunen ikke har, og som klart ulovlig. Kommunen kan ikke konkurrere på diskrimination", siger leder af

[retshjælpsorganisationen].

Direktør for [rengøringsvirksomheden A] [B] siger:

"Ingen skal forhindre mig i at give de ældre tryghed. Hvis det er diskrimination, så har jeg diskrimineret i 20 år".

På baggrund af artiklen anmodede Klagekomitéen ved brev af 22. april 2004 rengøringsvirksomheden A om en udtalelse om virksomhedens praksis ved levering af rengøringshjælp til brug for komitéens overvejelser om at tage sagen op af egen drift.

Ved brev af samme dato anmodede Klagekomitéen sundhedsborgmester for Københavns Kommune, Inger Marie Bruun-Vierø, om at udtale sig om, hvilke tiltag Københavns Kommune som ansvarlig offentlig myndighed havde foretaget sig eller agtede at foretage sig over for rengøringsvirksomheden A i den anledning.

Ved brev af 18. maj 2004 skrev sundhedsborgmesteren blandt andet til Klagekomitéen, at Sundhedsforvaltningen havde anmodet rengøringsvirksomheden A om en redegørelse i anledning af artiklen. Rengøringsvirksomhedens redegørelse af 16. april 2004 og Sundhedsforvaltningens svar herpå af 22. april 2004 var vedlagt til orientering.

Direktør for rengøringsvirksomheden A, B skrev blandt andet i virksomhedens redegørelse af 16. april 2004 til Sundhedsforvaltningen:

"Refererende til dagbladet [...] artikel, der beskriver [retshjælpsorganisationen]'s påstand om, at man kan bestille en "hvid rengøring" hos [rengøringsvirksomheden A], skal det herved meddeles, at påstanden er ukorrekt.

...

Til Deres information kan det oplyses, at af [rengøringsvirksomheden A]'s totale medarbejderkartotek på 336 medarbejdere er mere end 2/3 af disse danske af anden etnisk herkomst end dansk.

For vor afstyring af mere end de 40 daglige grundige rengøringsbesøg af 3 timer er det en nødvendighed rent logistisk at give hver assistent "sit distrikt", således at kørsel mellem kunderne bliver mindst mulig. Fordelingen af medarbejderne på distrikterne er foretaget ud fra disses bopæl, således at alle har kortest muligt til arbejde.

[Rengøringsvirksomheden A] foretager mellem 65 og 75 telefon oprigninger for at få 40 aftaler bekræftet, da vort rengøringsbesøg jo gerne skulle passe ind i pensionistens dagligdag.

De fleste rengøringsbesøg på 3 timer bliver udført af 2 serviceassistenter på hver 1 ½ time.

Af ovenstående faktuelle oplysninger er det vel indlysende, at det rent fysisk ikke er muligt for os at tilbyde kunderne selv at vælge serviceassistent.

...

Man kan således ikke "bestille" en etnisk dansker hos [rengøringsvirksomheden A].

Da vi desværre ikke har hørt den omtalte samtale, der ulovligt er blevet optaget af [retshjælpsorganisationen], kan vi kun beklage, hvis en af vore medarbejdere er blevet "presset" til i sin serviceiver at love, at vedkommendes mor kunne få en dansker.

Vi har dog under alle omstændigheder med øjeblikkelig virkning indskærpet samtlige de af vore medarbejdere, der telefonisk besvarer henvendelser fra vore kunder, hvad reglerne er og hvad der må loves og oplyses."

Som svar herpå skrev Sundhedsforvaltningen ved brev af 22. april 2004 blandt andet til rengøringsvirksomheden A, at Sundhedsforvaltningen betragter redegørelsen som en klar tilkendegivelse af, at virksomheden overholder gældende regler. Sundhedsforvaltningen skrev endvidere, at redegørelsen blev taget til efterretning, og at man ikke ville foretage sig yderligere i sagen.

Ved brev af 18. juni 2004 anmodede retshjælpsorganisationen Klagekomitéen om at tage sagen om rengøringsvirksomheden A's praksis ved levering af rengøringshjælp op af egen drift. Brevet var bilagt kopi af to breve af henholdsvis 5. april og 6. maj 2004 fra retshjælpsorganisationen til virksomheden. Det fremgår af brevet af 5. april 2004 til rengøringsvirksomheden A, at retshjælpsorganisationen havde modtaget en henvendelse om virksomhedens særlige rengøringstilbud til ældre i Brønshøj/Husum området og på baggrund heraf havde foretaget en kontroloprøring til virksomheden af 31. marts 2004. En transskribering af kontroloprøringen var vedlagt brevet til Klagekomitéen. Ifølge transskriberingen lød telefonsamtalen mellem retshjælpsorganisationen og en ansat ved virksomheden som følger:

" Retshjælpsorganisationen

Ja, der er altså selvfølgelig noget, vi skal tale videre med hende [svigermoren, der muligvis flytter til København] om, det er jo lidt af en beslutning at ta', selvfølgelig

Rengøringsvirksomheden A

Ja, det er det jo

Retshjælpsorganisationen

Og, og vi kigger jo også andre muligheder, men ... men ja, vi er i hvert fald interesseret

Rengøringsvirksomheden A

Så er det jo altså det ved det, at selve arbejdsgangen så, at når hun så flytter ind, så kommer der en fra kommunen, og visiterer hende, det er, hvad hun kan klare selv, og så videre og så videre [en sætning kan ikke forstås] og derefter, da skal man så vælge, hvem der [gør det?].

Retshjælpsorganisationen

... og det kunne så være jer?

Rengøringsvirksomheden A

... og det kunne så være os. Ja

Retshjælpsorganisationen

OK. Den person, der så kommer, en gang om ugen, eller hvor meget det nu bliver, har man nogen indflydelse på det, hvem der kommer der?

Rengøringsvirksomheden A

Ja, altså, ja, vi har tre faste damer, der kører ud for hjemmehjælp

Retshjælpsorganisationen

OK

Rengøringsvirksomheden A

Og det er sådan, når man så har den dame, der er den samme, der kommer hver gang, og det bliver [også konstant?]

Retshjælpsorganisationen

Godt, fordi det er så nok også noget, hun ligesom lidt er interesseret i, [en sætning forstås ikke], nu er det jo nabokonen, der kommer her og hjælper hende, ikk' men æh hvad med sådan noget med, om det er en dansker eller [en udlænding?]

Rengøringsvirksomheden A

Ja, altså, vi har to fra det tidligere Jugoslavien, der kommer ud og laver det, og vi har en dansker

Retshjælpsorganisationen

Har man nogen indflydelse på det?

Rengøringsvirksomheden A

Ja, det kan man godt, det kan man godt. Det er så en præference, folk har

Retshjælpsorganisationen

OK, fordi altså ... det ku' godt være, det var noget, som vi ville lægge vægt på

Rengøringsvirksomheden A

Ja

Retshjælpsorganisationen

[nu er det jo altid?] nabokonen, det gør det, ikk', og det skulle helst ikke være nogen fra udlandet og ... et eller andet, ikk'

Rengøringsvirksomheden A

Ja

Retshjælpsorganisationen

men det er ikke noget, vi behøver at tage stilling til nu, det er noget vi kan vende tilbage om og snak' mere om på et eller andet tidspunkt

Retshjælpsorganisationen

Ja, det er altså selvfølgelig noget, vi skal tale videre med hende [svigermoren, der muligvis flytter til København] om, det er jo lidt af en beslutning at ta', selvfølgelig

Rengøringsvirksomheden A

Ja, altså, lige så snart, den ligesom er gået igennem kommunen, og så videre ikk', så er det så - så vælger man leverandøren, og - og så, hvis man så vælger os, så kan man godt sige, ja men vi vil godt have en dansk

Retshjælpsorganisationen

Ok - ved du hvad, vi snakker videre om det, og jeg skal nok vende tilbage

Rengøringsvirksomheden A

Ja

Retshjælpsorganisationen

Tak for det"

Klagekomitéen anmodede herefter på ny Rengøringsvirksomheden A om at fremkomme med en udtalelse i sagen, herunder om den nævnte telefonsamtale.

Direktør B, rengøringsvirksomheden A, kontaktede på grundlag heraf sekretariatet for Klagekomitéen pr. telefon den 23. juni 2003. B oplyste blandt andet, at han havde fået afspillet den bandede telefonsamtale mellem retshjælpsorganisationen og rengøringsvirksomheden A af 31. marts 2004 af en journalist, men at han ikke kunne høre andet end "skratten" på båndet.

På den baggrund anmodede Klagekomitéen ved brev af 23. juni 2004 retshjælpsorganisationen om at modtage en kopi af båndet.

B skrev ved brev af 24. juni 2004 til Klagekomitéen, at det ikke er korrekt som påstået af retshjælpsorganisationen, at man kan bestille en "etnisk dansker" til varetagelse af rengøringshjælp.

Der henvises i den forbindelse til rengøringsvirksomheden A's redegørelse af 16. april 2004 til Sundhedsforvaltningen. Følgende fremgår blandt andet endvidere af brevet:

- "Vi er selvfølgelig kede af, at vi bebrejdes for at opfylde potentielle kunders racistiske ønsker, hvilket aldrig har været ønsket fra vores side. Men da den "potentielle kunde"- [C] [centerleder ved retshjælpsorganisationen] - oplyser, at hans svigermor er meget utryk ved de "fremmede", kan det selvfølgelig ikke udelukkes, at en af vore medarbejdere har lovet, at vi nok kan finde en plads i "Anettes" tidsplan til at klare [C]'s svigermors rengøring - når hun nu er så bange og utryk ved fremmede mennesker, som det blev fremhævet.
- Vi har selvfølgelig været af den opfattelse, at vi absolut ikke gjorde noget forkert ved vor samtale med svigersønnen til den racistiske gamle dame. Hvis samtalen overhovedet er sket som citeret, har vor

medarbejder kun ville beskytte vore danske medarbejdere af anden herkomst en dansk, for at blive udsat for mødet med [C]s svigermor, en efter påstanden racistisk gammel dame."

Den 4. august 2004 aflyttede sekretariatet for Klagekomitéen båndoptagelsen af den nævnte telefonsamtale ført mellem retshjælpsorganisationen og en ansat ved rengøringsvirksomheden A den 31. marts 2004. Sekretariatet konstaterede på grundlag heraf, at transskribering er identisk med båndoptagelsen af telefonsamtalen.

Ved brev af 20. august 2004 oplyste B blandt andet følgende:

- "Til klagenævnets information vil Direktionen [for dagbladet] blive bedt om at bringe et dementi af historien i deres avis, da vi ikke længere vil acceptere at blive trukket rundt i manegen af [retshjælpsorganisationen] sammen med denne private forenings forskellige procetytter.
- Hvorfor rengøringsvirksomheden A og dermed undertegnede ikke tidligere har klaget til dagbladet [...] skal ses ud fra, at vi ønsker at blive spændt for denne usmagelige politisering af begrebet racediskrimination."

Ved telefax af 9. september 2004 fremsendte retshjælpsorganisationen til Klagekomitéen kopi af materiale udleveret ved et møde i Integrationsrådet i Københavns Kommune, hvor blandt andet retshjælpsorganisationen var til stede. Punkt 7 på dagsordenen til mødet omhandlede en redegørelse fra SUF vedrørende "Hvide hjemmehjælpere". Vedlagt var blandt andet en udtalelse fra Tilsynet, Statsamtet København, af 5. juli 2004 om sagen. Følgende fremgår blandt andet af udtalelsen:

- "Tilsynet har i brev af 19. april 2004 anmodet Københavns Kommune om at redegøre for, hvad kommunen agtede at foretage sig i anledning af, at dagbladet [...] den 13. april 2004 bragte en artikel om, at et af de private firmaer, som kommunen har indgået aftale med om at yde kommunens borgere hjemmehjælp, ifølge artiklen udøver racediskrimination....
- **Tilsynets udtalelse**
- Tilsynet finder ikke grundlag for at antage, at det private rengøringsfirma tilsidesætter gældende regler, herunder at der skulle finde racediskrimination sted. Tilsynet har herved lagt vægt på, at ifølge rengøringsfirmaets redegørelse af 16. april 2004 til kommunen overholder firmaet reglerne, og medarbejderne er blevet indskærpet, hvordan reglerne er, og at disse regler skal overholdes.
- Tilsynet finder derfor heller ikke grundlag for at antage, at Københavns Kommune ikke i tilstrækkeligt omfang har sikret sig, at de private firmaer, som kommunen har indgået aftaler med en levering af serviceydelser til kommunens borgere, overholder den gældende lovgivning. Tilsynet foretager sig derfor ikke yderligere i sagen."

Rengøringsvirksomheden A oplyste blandt andet følgende til Klagekomitéen ved brev af 13. september 2004:

- "Rengøringsvirksomheden A's overordnede politik udstikker rammerne for, hvorledes vi fastholder vor eksisterende kundemasse samtidig med, at vi ligeledes udvider med nye. Dette gøres ved at behandle vore serviceassistenter godt, uddanne dem og i øvrigt sørge for, at de kan lide at komme på arbejde hver dag.
- Vi kunne således aldrig drømme om, at udsætte en assistent af fremmed herkomst for at blive sendt ud til en type kunde som [C]'s svigermor - en erklæret racist.

- At [en ansat ved rengøringsvirksomheden] konstaterede, at [en ansat ved rengøringsvirksomheden A med dansk etnisk baggrund] ikke var fuldt overbooket og derfor lovede svigersønnen til den racistiske dame, at vi måske nok kunne hjælpe hende, vil aldrig kunne medføre nogen form for forskelsbehandling, da ingen af vore assistenter af anden etnisk herkomst end dansk må sendes ud til, og dermed aldrig må udsættes for en sådan negativ oplevelse.
- Hvis [en ansat ved rengøringsvirksomheden] havde været fuld opbooket, ville kunden blive afvist og blive bedt om at kontakte et andet firma. Vi kunne aldrig drømme om at sende [en ansat ved rengøringsvirksomheden A med anden etnisk baggrund end dansk] eller en af vore mange andre assistenter med anden etnisk baggrund en dansk."

Den 15. september 2004 beklagede dagbladet "Fejl og Fakta" med henvisning til avisens artikel af 14. april 2004 om Rengøringsvirksomheden A, at dagbladet havde skrevet om sagens efterspil, herunder om Sundhedsforvaltningens brev af 13. september 2004, hvor rengøringsvirksomheden A's indsigelser mod påstanden om diskrimination tages til efterretning.

Ved brev af 20. oktober 2004 indbød Klagekomitéen direktør B til et møde ved komitéen onsdag den 3. november 2004 med henblik på at aflytte retshjælpsorganisationens båndoptagelse. Mødet fandt sted som aftalt. Klagekomitéen fremsendte ved brev af 8. november 2004 til rengøringsvirksomheden A referat af mødet med anmodning om eventuelle bemærkninger hertil. Det fremgår blandt andet af referatet, at der var enighed om, at det på trods af en del baggrundsstøj kunne konstateres, at samtalen var i overensstemmelse med det, der er anført i retshjælpsorganisationen transskribering.

B fremkom ved brev af 9. november 2004 med sine bemærkninger til referatet. Det fremgår blandt andet heraf, at B oplyste under mødet efter aflytning af båndoptagelsen, at rengøringsvirksomheden A's telefoner på skift blev betjent af fem medarbejdere, heraf to mænd. Efter denne udelukkelsesmetode konkludere B, at stemmen fra den person, der oplyser at være fra rengøringsvirksomheden A, sikkert måtte være en af de ansatte ved navn [...]. B anførte endvidere under mødet, at selv om det eventuelt kunne fastslås, at den aflyttede båndoptagelse rent faktisk var en optagelse med en af virksomhedens medarbejdere, kunne samtalen meget sandsynligt have været udsat for en manipulerende redigering inden overspilning på det udleverede redigerede bånd.

Ved brev af 10. februar 2005 fremsendte Klagekomitéen et udkast til udtalelse i sagen til B med henblik på at give rengøringsvirksomheden A mulighed for at fremkomme med eventuelle bemærkninger hertil. Komiteen modtog ingen bemærkninger hertil.

Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandlings udtalelse:

Efter lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. (forskelsbehandlingsloven) § 8 a, stk. 1, er Institut for Menneskerettigheder tillagt kompetence til at behandle klager over overtrædelse af lovens forbud mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse og for overtrædelse af lovens forbud mod repressalier. Denne opgave varetages på instituttets vegne af Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling, som i den forbindelse er tillagt beføjelse til at give udtryk for sin opfattelse af, om der er sket en overtrædelse af forbudet mod forskelsbehandling af de anførte grunde eller en overtrædelse af forbudet mod repressalier.

Klagekomitéen har på baggrund artiklen bragt i dagbladets netavis den 13. april 2004 indledt en egen drift undersøgelse af rengøringsvirksomheden A's praksis ved levering af rengøringshjælp. Sagen angår det forhold, om rengøringsvirksomheden A har været villig til at efterkomme hjemmehjælpsmodtageres forespørgsel om kun at modtage personer med dansk etnisk baggrund.

Det følger af forskelsbehandlingslovens § 2, stk. 1, at en arbejdsgiver ikke må forskelsbehandle lønmodtagere eller ansøgere til ledige stillinger ved ansættelse, afskedigelse, forflyttelse, forfremmelse eller med hensyn til løn- og arbejdsvilkår.

Ifølge lovens § 1, stk. 1, skal forskelsbehandling forstås som enhver direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af blandt andet race eller etnisk oprindelse. Efter lovens § 1, stk. 2, foreligger der direkte forskelsbehandling, når en person på grund af race eller etnisk oprindelse behandles ringere end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Ifølge forarbejderne til forskelsbehandlingsloven kan direkte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse som udgangspunkt ikke begrundes i varetagelsen af saglige hensyn. Efter forskelsbehandlingslovens § 6, stk. 2, kan der dog i konkrete tilfælde gøres undtagelse hertil, såfremt det ved visse former for erhvervsudøvelse og uddannelser er af afgørende betydning, at udøveren er af en bestemt race eller etnisk oprindelse, og kravet om bestemt tilhørsforhold står i rimeligt forhold til den pågældende erhvervsaktivitet. Undtagelse forudsætter dog, at der gives ministeriel dispensation hertil.

Hvis en virksomhed efterkommer en kundes anmodning om kun at blive betjent af ansatte med dansk etnisk baggrund, vil dette medføre direkte forskelsbehandling mellem virksomhedens ansatte med dansk etnisk baggrund og ansatte med anden etnisk baggrund i strid med forskelsbehandlingslovens § 2, stk. 1, med mindre situationen er omfattet af forskelsbehandlingslovens § 6, stk. 2.

Retshjælpsorganisationen har oplyst, at en ansat ved rengøringsvirksomheden A under en telefonsamtale med retshjælpsorganisationen på forespørgsel har været villig til at efterkomme en anmodning om at få stillet en rengøringsassistent med dansk etnisk baggrund til rådighed. Retshjælpsorganisationen har optaget telefonsamtalen på bånd og foretaget en transskribering af samtalen. Klagekomitéen aflyttede båndoptagelsen og konstaterede på grundlag heraf, at båndoptagelsen er identisk med transskriberingen.

Efter aflytning af telefonsamtalen oplyste B blandt andet, at stemmen fra den person, der oplyser at være fra rengøringsvirksomheden A, sikkert måtte være en af de ansatte ved rengøringsvirksomheden A ved navn [...]. B oplyste endvidere, at selv om det eventuelt kunne fastslås, at den aflyttede båndoptagelse rent faktisk var en optagelse med en af virksomhedens medarbejdere, kunne samtalen meget sandsynligt have været udsat for en manipulerende redigering inden overspilning på det udleverede redigerede bånd.

Det er Klagekomitéens opfattelse, at sagens oplysninger, herunder indholdet af båndoptagelsen af samtalen mellem retshjælpsorganisationen og rengøringsvirksomheden A, ikke danner tilstrækkeligt grundlag for at konstatere, om en ansat ved rengøringsvirksomheden A som anført af retshjælpsorganisationen har været villig til i praksis at efterkomme en anmodning om at få stillet en rengøringsassistent med dansk etnisk baggrund til rådighed, om end muligheden ikke bliver afvist ifølge samtalen. Rengøringsvirksomheden A kan derfor ikke anses for at have handlet i strid med forbudet mod direkte forskelsbehandling efter forskelsbehandlingslovens § 2, stk. 1. Komiteen har herved lagt særlig vægt på, at den ansattes

udtalelse om, at "så kan man godt sige, ja men vi vil godt have en dansk" alene er fremkommet på grundlag af retshjælpsorganisationens opfordring hertil.

Rengøringsvirksomheden A har ved brev af 24. juni og 13. september 2004 til Klagekomitéen givet udtryk for, at hvis virksomheden har efterkommet et ønske om at sende en ansat med dansk etnisk baggrund ud til en person, der har anmodet herom, har det været for at beskytte den ansatte med anden etnisk baggrund, der ellers ville blive sendt ud, for en negativ oplevelse.

Rengøringsvirksomheden A oplyser endvidere i den forbindelse, at hvis det i en sådan situation ikke er muligt at sende en person ud med dansk etnisk oprindelse, så vil kunden blive afvist og blive bedt om at kontakte et andet firma.

Denne udtalelse giver Klagekomitéen anledning til følgende bemærkninger:

Udgangspunktet er som nævnt, at en virksomhed handler i strid med forbudet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, hvis virksomheden efterkommer en kundes anmodning om kun at blive betjent af ansatte med dansk etnisk baggrund. Dette vil også være tilfældet, selv om virksomhedens motiv for at efterkomme kundens anmodning er at beskytte ansatte med anden etnisk baggrund mod en ubehagelig oplevelse. En virksomhed må derfor i en sådan situation, uanset om det måtte være muligt at lade kunden blive betjent af en ansat med dansk etnisk baggrund, undlade at efterkomme kundens anmodning. I modsat fald vil virksomheden udøve direkte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse i strid med forskelsbehandlingslovens § 2, stk. 1.

Rengøringsvirksomheden A har ved brev af 16. april 2004 oplyst over for Sundhedsforvaltningen i Københavns Kommune, at det er blevet indskærpet samtlige af virksomhedens medarbejdere, hvordan reglerne er, og hvad der må loves og oplyses. Rengøringsvirksomheden A har endvidere oplyst over for Klagekomitéen, at virksomheden har indskærpet over for alle de medarbejdere, der modtager kunde-forespørgsler, at disse i en lignende situation skal besvares med, at alle virksomhedens medarbejdere er dansktalende og derfor er lige kvalificerede til at udføre de pågældende opgaver.

På baggrund af disse oplysninger foretager Klagekomitéen sig ikke yderligere i sagen.

<780.2>